

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Ki Taehyung

A Diák Bibliai Közösség magyarországi munkájának története (1.)

(Korea a keresztyénség fényében)

Bevezetés

„Ne feledkeztek meg vezetőitekről, akik az Isten igéjét hirdették nektek. Figyeljétek életük végére, és kövessétek hitüket. Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.” (Zsid 13,7–8).

1998 decemberében kezdtem el magyarországi szolgálomat. Nem kevesen kérdezték meg tőlem, hogy miért pont Magyarországra jöttem. Sokszor nehéz volt őszintén felelnem a kérdésekre, mivel túl egyszerűnek tűnik a válaszom: nem én választottam ki ezt az országot, hanem az Úr küldött ide. Igen, valóban az ő akaratának engedelmessé lettem, és egészen máig igyekeztem hű maradni az ő elhívásához.

Miközben az elmúlt közel tíz év alatt megpróbáltam megtanulni a magyar nyelvet, megismerni a magyar emberek gondolati világát és lelkiállapotát, egyre fontosabbá vált számomra Magyarország történelme. „Isten a történelemben cselekvő, magát kinyilatkoztató Isten.” Az ószövetségi teológiából ismertem meg ezt az igaz ténnyt. Egy nép, nemzet, egyház és egy gyülekezet számára nagyon fontos, hogy gyökeresen megismerjék saját történelmüket. Minden közösségi forma kialakulásának van történetisége, múltja.

Valahol olvastam, „az egészséges (reális) identitástudat a jellem fejlődésének legalapvetőbb feltétele”. Jól tudjuk, hogy a jellemfejlődés az egyik legfontosabb tényező a lelki életünkben, növekedésünkben. Ez a magyar emberekre, magyar keresztyénekre és természetesen rám és gyülekezetemre is egyaránt vonatkozik.

Ez az oka, hogy a főcímhez képest viszonylag hosszabb terjedelmet szántam a koreai nép, a nemzet, a vallás és a keresztyénség története megismertetésére. Mivel meggyőződésem, hogy a volt közösségünk (UBF – University Bible Fellowship – Egyetemi Bibliai Közösség Koreában) egyik legsajnálatosabb hiánya volt a történelemben való identitásbeli zavar.

Egy fájdalmas múlttal rendelkező országból szintén nem kevésbé tragikus múltú országba jöttem. Láttam az ország csonka állapotát és számos csonka családot. Én magam is átéltem néhány évvel ezelőtt közösségünk kettészakadását. Megláttam az általam tiszteletben tartott lelki vezetők bukását és közösségünk kettészakadását.

„Figyeljétek életük végére, és kövessétek hitüket!” – mondja a Szentírás. Akármilyen egyénről vagy közösségről van szó, fontos, hogy hogyan fejezik be az Úrtól rendelt éle-

tüket, feladataik utolsó szakaszát. Mivel ez mutatja meg, hogy az illető valójában ki is volt, és ha egyház, akkor milyen közösség volt az Isten előtt.

Az a célom, hogy jó példa lehessen az elkövetkezendő nemzedék számára azáltal, hogy a Szentírásra alapuló egészséges, harmonikus identitástudattal rendelkezve végig alázatos és hű maradjak az igazi mennyei elhívásomhoz. Ugyanúgy ezt kívánom a most lassan közel húszéves évfordulója előtt álló Magyarországi CMI (Campus Mission International: Diák Bibliai Közösség) számára is.

I. A koreai történelem és a keresztyénség

1. Általános információ Koreáról

A Koreai-félsziget az északkelet-ázsiai szárazföld közepén fekszik Kína, Japán és Oroszország mellett. A mérsékelt éghajlati övben fekszik, s külön négy évszaka van. A nyelvek a koreai nyelvet az urál-altaji nyelvcsaládba sorolják. Ez más, mint a japán és a kínai nyelv. Korea történelme 5000 évre nyúlik vissza, és sajátos kultúrával rendelkezik.

Honi vallásként három vallást tudok kiemelni. Először is a sámánizmus: szó szerint szellemimádatot jelent. Ősi vallásként Szibériától kezdve Mongóliában, Mandzsúriában, Koreában, Japánban és Urál-Altajiban terjedt el sok törzs között. Ebben a hitben tisztelték a természetet, szellemeket. A koreai nép ennek következtében babonássá vált. Ezért is keveredett össze könnyen más vallásokkal. Másodsor említendő a buddhizmus. A buddhista vallás olyan, amire Buddha tanít, aki elérte az igazságot. Tanításában nincs valami változatlan alap. Lényege az, hogy a reinkarnációs gondolat alapján az embernek jótékony tetteket kell gyűjteni, felhalmozni. A buddhizmus volt az első idegen vallás Koreában. Kb. 1500 év alatt terjedt el és lett népszerű vallássá. Harmadszor a konfucianizmus. Alapgondolatai Konfuciusra vezethetők vissza. A konfucianizmus fogalma a mennyek és a mennyei isten fogalmán alapul, ezért segített abban, hogy könnyen érthetővé váljon a keresztyénség Isten fogalma.

2. A koreai keresztyénség története

2.1. A katolicizmus

1784-ben a fiatal tudóst, *Lee Seunghoont* a katolikusok megkeresztelték. 1866-tól kezdve három év alatt 8000 katolikus szenvedett mártírhalált az idegen vallás üldözése miatt.

2.2. A protestantizmus

1866-ban az angol misszionáriust, *Tomot* lefejezték a Daedong folyónál (a mostani Észak-Korea fővárosa, Phenjan közelében helyezkedik el). *Park Choonkwon*, aki Tomot megölte, megtért (Tom halála előtt átadta a Bibliát neki, és Park hazavitte, először széttépte és szobája belső falaira kente. Később elkezdte olvasgatni a falon lévő betűket, így végül hitre jutott), és 1899-ben meg is keresztelkedett. Nemsokára az ő hatására egy gyülekezet is alakult.

A külföldi misszionáriusok odaszánása és áldozata lehetővé tette a koreai protestáns egyház mai ébredését és növekedését. A misszionáriusok hitéletének módja mintaképet adott a koreai egyház sikeres működésének. Ez az európai pietizmusból származott. 1884-ben a koreaiak keze által a Sore gyülekezet épült meg először. Mielőtt a külföldi misszionáriusok hivatalosan beérkeztek volna, a koreai emberek többen kiutaztak külföldre, keresztyénekké váltak, az evangéliummal visszatértek, és önerőből építették fel a gyülekezeti házat.

A koreai egyház jellegzetességei ezek: a gyülekezet gazdasági függetlensége, önkéntes igehirdetés és önkormányzati igazgatás. A Nevius-misszió alapelve szerint minden külföldi támogatás nélkül, önerőből építették a gyülekezeti házat, a közösségi munkát is önállóan működtették, a lelkészek bérét is a gyülekezet finanszírozta adakozásból. Az önfenntartás nemcsak a pénzügynél volt jellemző, hanem az evangelizálásnál és gyülekezetalapításnál is a hívők áldozatos törekvése mutatkozott meg. A Nevius-misszió alapelve: önfenntartás, önkormányzat és önszokozódás. Ezek a koreai egyház alapelveivé lettek.

A koreai egyház jellegzetességei között ilyen is van: aki az Urat befogadta, megkeresztelkedett, nemsokára szolgáltárssá (segítőtárssá) vált, és a szolgálatban vett részt. Korea koreai egyházában a hívő hittartalmának lényegét így foglalhatjuk össze: 1. a Biblia kizárólagos tekintélye, 2. érzékeny bűntudat és megtérés, 3. az egyén személyes hite, 4. buzgóság, 5. bibliatanulás kérdés-felelet formában, 6. a keresztyén szolgálat és áldozat, 7. tized, 8. adakozás, 9. szilárd hitbizonyosság, 10. buzgó missziói tevékenység.

2.3. Az 1907. évi lelki ébredési mozgalom

Phenjanban 1907 januárjában 1500 hívő gyűlt össze. Ezen a tíznapos rendezvényen az igehirdetés sok embert megtérésre indított, bevallották bűneiket, néhányan bánkódva siratták magukat, és egyre jobban megerősödött az ébredési mozgalom. A részegek, a kártyázók, a rablók, a paráználkodók, a gyilkosok, a konfucianizmushoz tartozók, a buddhisták, a démonimádók Krisztusban újjászülettek. Végül ez a hullám a Koreai-félsziget összes nagy városát, gyülekezetét, teológiáját és iskoláját elérte. Innentől országszerte beindult a hajnali imaalkalom.

2.4. Korea Japán gyarmatosítása és a 3.1-es mozgalom

1910-ben Japán Koreát gyarmati sorba kényszerítette, amely 36 évig tartott. A koreai egyház számára ez az idő a szenvedés korszaka volt. 1919-ben létrejött a függetlenségi mozgalom, amely sok előkelő keresztyén vezetésével folyt. Ez a mozgalom szerte az országra kiterjedt, és hat hónapig tartott. Kétfélmillió ember vett részt benne. A japán rendőrség 7509 sze-

mélyt megölt, sok lelkészt, vént vett őrizetbe, és a gyülekezeti házakat lerombolta.

2.5. A sintoizmus

Az 1930-as években Japán a koreaiak nemzeti öntudatát a sintoizmussal megpróbálta elaltatni, és meggyötörte a keresztyén egyházat. A sintoizmus azt jelenti, hogy a japán császárt és a hősök szellemét imádják. Ennek a vallásnak négy célja van: 1. Korea népének Japán isteneit kell tisztelnie. Így szándékozták a koreai nép nemzeti öntudatát megsemmisíteni. 2. Ezáltal a gyarmatosítás irányelveit eredményeseknek vélték. 3. E vallás által a koreai nép öntudata megszűnik, mivel a koreaiak Japánhoz tartoznak. 4. A koreai egyház élő hite ezáltal megsemmisül.

A sintoizmus visszautasítása miatt 2000 hívőt vettek őrizetbe, 200 gyülekezeti házat bezártak és 50 ember szenvedett mártírhalált. Mindezek ellenére 1910 és 1940 között a gyülekezetnövekedés 200% fölé emelkedett. Ezt a tényt támasztja alá ez a megállapítás: „A koreai keresztyénség népével együtt szenvedett üldözést, vallási éltető erőt adott népének. Hitük *Kálvin* történetelméjében alapul, amely az Ige iránti feltétlen engedelmségre tanít. A koreai keresztyénség üldöztetése alatt kezdett növekedni.”

Az üldöztetés alatt az evangélium nem állt meg, hanem az üldözés helyet adott a növekedésnek. Japán uralma alatt az Úr az üldöztetéseken keresztül kitisztította a gyülekezetet, hogy a világban saját szerepét tudja betölteni, és az üldöztetés így előmozdította a fejlődést.

2.6. A felszabadulás utáni időszak

A II. világháború után Korea felszabadult a japán elnyomás alól, és ugyanakkor Koreát északi és déli részre osztották fel. A kommunizmus Észak-Koreában az egyházat elpusztította, míg Dél-Koreában az egyház megkezdte az újjáépítést. A koreai háború 1950. június 25-én tört ki, nemcsak az országot döntötte romba, hanem az egyházakat is. Sok mártír életét a kommunista erőszak kioltotta. A háború alatt sok előkelő lelki vezetőt veszített el a koreai egyház. Viszont az 1970-es és 1980-as években az egyház létszámában robbanásszerű növekedésnek indult.

3. A koreai protestáns egyház jellegzetességei

A koreai protestáns egyház jellegzetességei öt részben foglalhatók össze: gyülekezetközpontúság, bibliaközpontúság, imádságközpontúság, szolgálatközpontúság és misszióközpontúság.

3.1. A gyülekezetközpontúság

Ez arról szól, hogy a hívők többsége a gyülekezeti programmal maximálisan kitölti idejét. Kezdetből fogva rendszeresen tartottak istentiszteleteket a gyülekezetekben, például hetente több mint tíz alkalommal (vasárnap délelőtt és este, szerda este és mindennap hajnalkor). A vasárnapot megszentelt napnak tartották a hívők. Ezért a vasárnapot teljesen elkülönítették a többi naptól. A „vasárnap” helyett a hívők „az Úr napja” kifejezést használták szóhasználati szokásukban is. A vasárnap tele volt gyülekezeti programokkal. A vasárnap délelőtti istentiszteletet nagyon nagyra becsülték. Most is ez a legfőbb alkalom, melyen a legtöbb tag vesz részt.

3.2. A bibliaközpontúság

Ez a koreai egyház növekedésének legfontosabb hajtóereje volt. A prédikáció a koreai egyház főfeladata, és ennek köszönhetően a lelkész áll a gyülekezet középpontjában. A prédikáción kívül a bibliáorák, a bibliakonferenciák, a katekizmus, a bibliaiskola, a biblia-távtanulás, a képes Bibliák, a magazinok, a keresztyén kazetták, CD-k és a keresztyén irodalmak segítenek abban, hogy lelkiileg táplálkozzanak a hívők. A statisztikai adatok szerint a koreai protestáns keresztyének 54%-a naponta olvassa a Bibliát.

3.3. Az imádságközpontúság

A koreai keresztyénség imádkozó közösség és az imádság hazája, ahol az egyházat példátlan növekedés jellemzi. Például az áhitat reggel 5 órakor kezdődik (télen 5-kor, nyáron 4-kor), és minimum egy óráig szokott tartani. *Kil Sunjoo* lelkész 1906-ban kezdeményezte a reggeli imaalkalmakat, amikor felismerte a komolyabb és buzgóbb imádság szükségességeit. Később vált ez szokássá a koreai egyházban. (Egyébként mielőtt a keresztyénség elérte volna a Koreai-félszigetet, őseink vallásainál is jellemző volt, hogy hajnalban felkelve imádkoztak a sámánhitük alapján). Esti áhitat, éjjeli ima, virrasztási ima, amit havonta egy pénteki napon van – vagy minden pénteken – este 9-től hajnal 4-ig. Hegyi imádság: a hazáért, a gyülekezetért, családi vagy egyéni imatémákért hegyen imádkoznak, olyan helyen, ahol a mindennapi élet nem zavarja őket. Ez a hely olyan, mint egy kolostor vagy nyaraló. Imabarlangok azoknak állnak rendelkezésre, akik hosszabb ideig akarnak imádkozni és bőjtölni. A koreai hívők hajlamosak az egyéni hangos imára.

3.4. A szolgálatközpontúság

A gyülekezeti életben az apostolok cselekedeteiről szóló könyvben leírt egyházra irányul a figyelem. A szolgálat nem a keresztyének egy csoportjának a feladata, hanem minden keresztyén kötelessége. Lelkész, vén, diakónus, evangélista, házikör-felelős és így tovább. Ezek a szolgálati beosztások, funkciók a koreai egyház sajátosságai. Áldozatkész élet is jellemzője a koreai protestáns egyháznak. Különböző okok miatt adakoztak hálaadással. Költöztetésért, gyermekszületésért, sikeres felvételi vizsgáért, bónuszért, ezért-azért adakoztak minden alkalommal. A gyülekezet növekedésében a nők nagyon fontos szerepet tölthettek be. A koreai gyülekezetek többsége a nőknek több szolgálati lehetőséget ad. Úgy mondhatjuk, hogy a koreai egyházban a nőtestvérek odaszánó szolgálata nélkül nem lehetett volna növekedés.

3.5. A misszióközpontúság

Itt főleg a külmiszióról beszélünk. Már a koreai egyháztörténet elején tevékeny volt a külmiszió. Annak idején határos jelmondat volt ez: „*Nagyobb boldogság adni, mint kapni*” (ApCsel 20,35). Azt az evangéliumot, amelyet a külföldi misszionáriusoktól kaptunk meg ingyen, továbbadtuk szívesen. Ahogyan Pál is mondta: adós szívvel mentek el misszionáriusnak („*Görögöknek és barbároknak, bölcséknek és tudatlanoknak egyszerű adása vagyok*” – Róm 1,14). Érezték, hogy az evangéliummal és a megváltás kegyelmével tartoztak minden más népnek. A koreai presbiteriánus egyház egyedüli zsinata létrejötté alkalmából 1907-ben a Koreai-félsziget legdélebbi szigetére, Chejura küldött ki egy lelkészt, aki

ott gyülekezetet alapított. Ez volt a koreai egyházban támadt missziói lelkület első megnyilvánulása. 1909-ben egy evangélistát küldtek Tokióba, egy lelkészt 1912-ben előbb Mandzsúriába, majd Szibériába küldtek és így tovább. Az Úr azért áldotta meg Koreát, mert a koreai egyház kiküldte a misszionáriusokat anyagi helyzettől függetlenül. Az Úr nagy parancsának igyekeztek teljes mértékben engedelmessé válni. A koreai misszionáriusok nem azért indultak el a missziói útnak, mert ennek pénzügyi háttere volt, hanem azért, hogy kedvesek legyenek az Úr előtt.

4. Korea mint missziói munkaterület

Korea földje és népe számára egyháztörténetének kezdetén az evangéliumot kívülről kellett bejuttatni, mivel a keresztyénség idegen vallás volt. Ennek következtében fontos a kérdésfeltevés, hogy Korea mint az evangélium befogadó országa milyen kulturális, lelki és történelmi feltételekkel rendelkezik. Ebben könnyítést nyújthat annak az ismerete, hogy hogyan valósult meg a misszió Koreában, és annak lefolyása hogyan jellemezhető és elemezhető.

4.1. Korea földrajzi fekvése

A Koreai-félsziget az ázsiai szárazföldről nyúlik dél felé a tengerbe. Mintegy ezer kilométer hosszú, a legkeskenyebb pontján 216 km. Északon Mandzsúria határolja Kína részéül és a volt Szovjetunióhoz tartozó Szibéria. Koreát nyugaton a kínai szárazföldről a Sárga-tenger, a Japán szigetországtól pedig a Keleti-tenger választja el. Korea és Japán között a legkeskenyebb tengerrész mindössze 206 km. Korea az északi szélesség 33 fok 06' és 33 fok 43' között, valamint a keleti hosszúság 124 fok 11' és 131 fok 52' között terül el.

Koreának a földrajzi és politikai helyzete nagyon jelentős, mivel Kelet-Ázsia közepén fekszik, és három országgal: Kínával, a volt Szovjetunióval és Japánnal határos. Ez a földrajz-politikai helyzet határozza meg Korea történetét. A határos három ország a félszigeten mindenkor a maga célját követte. Korea ebben politikailag és történelmileg különféle szerepet játszott. Kína számára védőállás északon, Oroszország számára előtér a Csendes-óceán felé, Japánnak pedig hidat jelentett a szárazföld felé. Ebben a politikai összefüggésben Korea béke idején a kulturális kölcsönhatások területe volt, és fordítva, háború alkalmával a katonai megszállás területévé vált. Korea kb. akkora, mint Nagy-Britannia. Az északi terület, amelyet a kommunista diktatúra tart megszállva, 122 370 km² és a déli rész, a Koreai Köztársaság 98 824 km² területű, tehát akkora, mint Magyarország.

A félsziget hosszában, észak-déli irányban hatalmas hegylánc húzódik, amely Korea nagy részét hegyvidékké teszi. A területnek csak mintegy ötöde művelhető. A nyugati part sík területén természetik a koreai rizsszükséglet nagy részét. A legdélebbi sziget felföldjének kivételével az állat- és növényvilág megfelel a sajátos, mérsékelt égövinek. A déli és nyugati partokat kb. 3000 sziget szegélyezi. A tengerpart összhossza 17 300 km, a legmagasabb hegy a legdélebbi szigeten van, mely 1950 m magasra emelkedik.

Az ország éghajlata mérsékelt, a szárazföldi klíma felé hajló. A legforróbb hónapok: június, augusztus, a leghidegebbek: december és január. A magas észak kivételével soha sincs csikorgó hideg és szibériai időjárás, mint ahogyan azt a kore-

ai háború óta (1950) tévesen állították. Az enyhe dél-koreai tél jellemzője három egymás utáni hideg nap, amit négy melegebb nap követ. Június végén és júliusban a monszunok esős időszakot hoznak, amikor lehull az évi csapadék fele.

Észak- és Dél-Korea. A félsziget közepén az országot kettéosztó határvonal a demilitarizált övezettel

Már előbb megállapítást nyert, hogy a földrajzi helyzet következtében Korea kedvező feltételekkel rendelkezik ahhoz, hogy más népekkel jó kulturális kapcsolatokat teremtsen. Ez a körülmény tette lehetővé, hogy az evangélium Koreába már a Szilla-dinasztia idején is eljutott (nesztorianizmus). (Az állam Kr. u. 668-ban jött létre Szilla néven – *Wikipédia*.) Ez egyben Isten akarata is volt, hogy a koreai egyház csodálatos növekedést mutathatott fel.

A 19. század 80-as éveiben fogadta be Korea az evangéliumot, ami Japánnal és Kínával összehasonlítva későn történt. Hála azonban a kapcsolat felvételéhez szükséges kedvező feltételeknek, egy kis közvetett érintkezés is érződik a szomszéd államokon keresztül. Az ősi Lee-dinasztia

(1372–1910) maradi külpolitikáján kívül a távol-kelet-ázsiai helyzet is gondoskodott arról, hogy az evangéliumot a 19. század végén Korea befogadta.

4.2. Korea népe

Ha egy koreai ember ősei eredetére és azok népközösségére gondol, feltűnik előtte a Dangun-mítosz, úgy, ahogy az európaiak előtt a teremtés történetében a paradicsom vagy Ádám és Éva. Ez a mítosz néhány évezreden át nemzedékről nemzedékre öröklődött. Minden mitológiátlanítás ellenére a történet felvilágosító értékű a koreai nép jellemét illetően.

A Dangun-mítosz meséje: *Hwanin*, égi isteni személy három pecsétet adott fiának, *Hwanwoongnak*, amellyel a földi világot kormányozhatta. Háromezer követőjével leszállt a földre, alapított egy szent várost, kinevezte magát császárnak, uralta a természetet, a szelet, az esőt és a felhőket. Hatalma volt 360 életelem, mint például az élet, betegség, büntetés, jó, rossz stb. Egy nőstény medve, aki a mítosz szerint nővé változott, fiút szült neki, akit *Dangunnak* nevezett, és Krisztus előtt 2333-ban megalapította az első legendás koreai népközösséget.

A mítosz tipológiai elemzése szerint Dangun magát Isten és ember közötti közvetítőnek mutatja, istenembernek, s egyben sámánnak tartja magát. Volt három pecsétje, amik a sámánizmusban három szent dolgot jelentettek, és uralkodott 360 napig az embervilág felett. Ez a Dangun-mítosz a koreai nép eredetéről szóló fiktív elképzelésként fogható fel. Eredetmagyarázatnak azonban nem elég.

A koreai nép eredetére vonatkozó elmélet kifejlesztésénél főleg a kultúrantropológusoknak voltak nehézségeik. A koreai kutatóknak ebben a kérdésben máig sincs biztos elméletük.

A koreai nép eredetét sok oldalról kell szemügyre venni. Először a nyelvtudomány eredményeit vesszük figyelembe. A nyelvtudósok a koreai nyelvet az urál-altaji nyelvcsaládba sorolják. Az urál-altaji nyelvcsalád ismét két csoportba oszlik. Az egyik csoport az uráli, amelyhez a finn és a magyar nyelv is tartozik. A másik csoportba tartoznak a mongol, török, tunguz, koreai és japán nyelvek. Ezek az altaji csoporttal való rokonságot bizonyítják. A nyelv által elkülönült népekre jellemzők a régészeti leletek: edények, kerámiák. Jelentős a kultúra hasonlósága: szokások, mítoszok és különösen a néphit, a sámánizmus.

Az egyik elmélet szerint a Koreai-félszigeten két különböző nép telepedett le. Északon az úgynevezett Észak népe, és délen a „háromhan-nép”. A történeti hagyományok szerint e két nép nem értette meg egymást. A háromhan-nép szokásai és modora hasonlított a japánokéhoz. Ez az elmélet is vitatott. Hosszú történelmi fejlődés után a Koreai-félszigeten a koreai nép kialakította a maga sajátos kultúráját. A koreai nép antropológiailag közelebb áll a mongolokhoz, mint a kínaiakhoz vagy a japánokhoz.

E. T. Hamy, egy francia etnológus a koreai népet három szempontból vizsgálta: először megállapított egy nagyon szembetűnő hasonlóságot a szomszéd északi típusú tunguz néppel. Másodsorban hasonlóságot talált az őslakókkal, a háromhan-nép leszármazottaival. Harmadszor volt egy átmeneti típus, amely Közép-Ázsiában általános volt. Ez a típus keveréke volt egy északi és egy déli emberfajtának.

A. H. Keane angol etnológus ezt az elméletet továbbfejlesztette. Ezt írja: „Az igazi polinéziaiak (ugyanazok, akik az Indiától keletre levő szigeten élnek) arcvonásaik szerint a kaukázusi csoport ismertetőjegyeivel, mint például világos pupilla, nagy orr, vörös haj, fehér bőr, magas termet. Ilyen kinézetűek a koreaiak között gyakran találhatók.”

A koreai nép belső jellegét nem könnyű megállapítani. Egy nép hagyománya élettani örökségből, éghajlati viszonyokból és kulturális fejlődésből alakul ki. A kultúra állaga, ami különféle területekről – például a társadalom, vallás, politika és gazdaság – adódik össze, hatással van egy nép mentalitására.

A Dangun-mítosz arra utal, hogy a nemzeti jellem alapja nem egyöntetű. Ez a mítosz megkísérelte, hogy az államalapításnak törvényességet kölcsönözzön, és áthatotta a koreai kultúrát. Dangun sámánnak (mágikus erővel rendelkező pap) tartotta magát, aki közvetít az érzékeinken túl levő világ (túlvilág) és az ember között. Ezért sok koreai a szellemekhez vagy a sámánhoz igyekezett fordulni, hogy a mindennapi élettel és a sorssal sikerrel vehesse fel a harcot. A Dangun-mítosz politikailag is szemlélhető. Azért, hogy a nép egysége és függetlensége, valamint területi egysége a félszigeten megvalósuljon, vallásos és mitikus manipulációkkal próbáltak egy egységes népet formálni. Ezért a koreaiak „a fehér ruhák népének” és „Dangun leszármazottainak” nevezik magukat. Ez a gondolat a koreai nép történelmi öntudatában és nemzeti mentalitásában mélyen gyökeret vert. Erre a koreai nép büszke is.

A vallásos erőhatás, amely az államalapítás mítoszában látható, meggyorsította a keresztyén hit és más vallások befogadásának folyamatát. Ez előfeltétel volt arra nézve, hogy Koreát mint munkamezőt helyesen értékeljék. Kiindulhatunk a koreai nép mélyen gyökerező vallásosságából, vagy felhasználhatjuk Korea keresztyénné válásának kezdeténél Pál apostolnak az athéni Areopágoszon mondott prédikációját: „Athéni férfiak, én minden tekintetben istenfélőknek látlak titeket” (ApCsel 17,22).

4.3. Korea történelme

Korea történelme négy nagy részre tagolódik.

Történelem előtti kor (előtörténet, kb. Kr. e. 6000-tól kb. Kr. e. 200-ig).

Őskor (kb. Kr. e. 200-tól Kr. u. 918-ig).

Középkor (918–1392).

Újkor (1392–1945).

Jelenkor (1945-től napjainkig).

4.3.1. Történelem előtti kor

A mai Korea környékén talált csiszolatlan kőkorszaki leletek mintegy hatszázezer évesek. Az őslakók barlangokban laktak, vadászatból, gyűjtögetésből, később halászatból éltek. Az újabb kőkorszaki kultúra korában, Kr. e. 8000-től már alkalmaztak földművelő eszközöket, és ismerték a fazekas mesterséget. Főleg gabonatermesztésből és állattenyésztésből éltek. Kezdetleges vallásosságuk az animizmusból, sámánizmusból és az ősök tiszteletéből állt.

A bronzkor óta (Kr. e. 10. század) a koreai nép megismerkedett a szkíta szibériai kultúrával, és ettől kezdődően életmódja megváltozott, „faluközösségben” kollektív életformát alakított ki.

4.3.2. Az Ó-Chosun korszak

A bronzkori kultúra segítségével megalakult az „Ó-Chosun”, Korea történetében az első politikai rendszer. Hatalma kiterjedt Dél-Mandzsúria és a félsziget északnyugati része közötti területekre. Ez a kezdetleges „népállam” Kelet-Ázsia egyik fontos hatalmává fejlődött. Az „Ó-Chosun” Kr. e. 108-ban a kínai „Han”-monarchia betörése után annak uralma alá került.

Az Ó-Chosun korszak végén a félszigeten felbomlott a törzsközösség, és egy őskori állammá szerveződött, amelynek alapja a vaskori kultúra volt. Északon megjelennek Puyo, Koguryo, Dongye és Okjo, a Han-folyó déli szakaszánál a „Három Han birodalom”.

A négy északi öreg államból Koguryo a három alsót megszállta. Ezzel megakadályozta, hogy Kína kelet felé terjeszkedjen. A félsziget déli részén három törzsi állam alakult: Paekje délnyugaton, délkeleten Szilla és közöttük Kaya. Ezek Kr. u. a 3. és 4. században ókori államot alapítottak. Szilla csakhamar elfoglalta Kayát. Idővel a félszigeten az ókori államok között hatalmi egyensúly alakult ki: északon Koguryo, délen Szilla és Paekje. Így került a koreai történelembe a három állam időszakának meghatározása.

4.3.3. A Három-királyság időszak

A koguryo dinasztia Kr. e. 37-ben jött létre. Koguryóban a buddhista vallásnak már évszázados hagyománya volt, amikor két szerzetes révén eljutott Szillába (Kr. e. 57–668). Itt újabb közel száz év kellett, hogy gyökeret verjen és az országban elterjedjen. Kezdetben a legkisebb és a legfejletlenebb volt Szilla a három királyság közül. Legutolsóként fogadta el a külföldi hitvallásokat és eszméket, társadalmi kifejezetten osztrályorientált volt. A dinasztia 23. uralkodója, *Bubhung* király uralmának alatt lett a buddhizmus Szilla törvényes vallása. Az állam hathatósan segítette a szerzetesrend kialakulását, a kolostorok rendszerének létrejöttét, a buddhizmus elterjedését. Ebből a megfontolásból számos koreai szerzetes utazott el Kínába tanulmányozni a buddhista rendeket és *Boddhidharma Kshatrya* buddhizmusát. A buddhizmus beköszöntével kezdődött meg a szillai kultúra és művészetek felvirágzása.

Jinheung, a dinasztia 24. királya által – országa védelmére a szillai nemes ifjakkól – létrejött egy elit harci testület, melyet először Pungryudónak neveztek. Később ez a katonai, oktatási és társadalmi szervezet a Hwarangdo (a virágzó fiatalság útja) elnevezést kapta.

A Hwarangdóba csak a kiváltságos nemes ifjak, a királyi család 16–20 év közötti fiai, valamint a legkiválóbb katonák kerülhettek be. Ők rendkívül sokrétű képzésben részesültek: tanultak történelmet, filozófiát, etikát, buddhista vallást, konfucianus erkölcsant, íjászatot, lovaglást, harci taktikát. A hegyekben, folyóknál és más természeti környezetben tanulták és gyakorolták a fizikai, szellemi és érzelmi kontrollt, a türelmet és az ezek eléréséhez vezető utat, a meditációt.

A Hwarangdo oktatási rendszere egy híres buddhista szerzetes-tanító tanítására épült:

Légy hű királyodhoz, hazádhoz!
Tiszteld szüleidet!
Légy igaz barát!
Sose hátrálj meg a harcban!
Sose ölj ok nélkül!

A tanításokat kiegészítette a kilenc erény: alázat, igazságosság, udvariasság, bölcsesség, erényesség, hűség, bátorság és felelősség.

A Hwarangdo nemzeti hagyományokra és a hitre épülő szellemiségének nemcsak az volt az eredménye, hogy Szilla képes volt magát megvédeni, hanem az ebből fakadó történelmi lehetőség is, hogy Korea történetében először egyesíteni tudta a három királyságot.

4.3.4. Az egyesült Szilla királyság (668–935)

Több mint két és fél évszázadon keresztül Szilla a béke és felvirágzás korát élte. A belső konfliktusok és a külső támadások veszélyeitől megszabaduló királyság rendkívül dinamikus fejlődött. Virágoztak a művészetek, az oktatás, a vallás, a kereskedelem. A Hwarangdo szerepe változatlanul meghatározó volt az ország életére. A testület tagjait ösztönözték, hogy a félszigeten utazgatva ismerjék meg az országot és az embereket. A buddhista vallás és a Hwarangdo közötti szoros kapcsolata utal az a tény is, hogy több jeles buddhista szerzetes is korábban Hwarangdo harcosa volt.

Az egyesült Szilla királyság a nyolcadik század közepén érte el virágkorának csúcát, majd hanyatlásnak indult.

4.3.5. A Koryo dinasztia uralkodása (935–1392)

A tartományi felkeléstől kísérve Koryo legyőzte Szillát és a többi tartományi hatalmakat. A politikai rendszer értékalapját viszont a konfucianizmus képezte. Támogatást nyert azonban már a buddhizmus is, amely a három királyság korában a félszigeten megvetette a lábát.

1231-ben a mongolok, akik Kínában és Mandzsúriában is éppen átvették a hatalmat, megtámadták Koryót is. Harmincévi háborúskodás után Koryo a mongolokkal szerződést kötött, amely lehetővé tette, hogy a mongolok száz évig beavatkozhassanak Koryo belpolitikájába, függetlenségébe. A 14. század közepén, amikor a mongol birodalom meggyengült, Koryo megkísérelte a mongolokat az országból kiűzni és az ország önállóságát visszaállítani, de a hatalommal visszaélő nemesség és a buddhizmus hanyatlása megakadályozta az uralkodó család egységes hatalomgyakorlását az országban, miközben a japán kalózkodó a Koreai-félsziget partjait pusztították. Ilyen körülmények között került hatalomra Kínában a „Ming”-dinasztia, és át akarta venni a félszigeten a mongolok szerepét. Koryo megpróbálta a Ming Birodalmat elfoglalni, de Koryo egyik tábornoka, *Lee Sungkye* ezt ellenezte, és puccsot hajtott végre. A Koryo-dinasztia így megbukott, és Lee tábornok királlyá nevezte ki magát. Így jött létre 1392-ben a Lee-dinasztia, és vele Korea fejlődésének az a szakasza, amelyet újkori történelemnek neveznek.

4.3.6. Chosun (Lee)-dinasztia (1392–1910)

A Lee-dinasztia uralmát a katonai hatalommal való együttműködésre alapozta, irányítói a felkelésvezér Lee és a haladóbb értelmiség voltak, akik a Koryo-párti nemességnek ellenálltak. Míg a Koryo-párti nemességet a buddhizmushoz fűzték érzelmi szálak, a tudósok a konfucianizmust pártolták, hogy az új királyság alapításának ideológiai törvényességét biztosítsák. Ettől kezdve a konfucianizmus a Lee-dinasztia társadalmának minden területén vezető szerephez jutott. Politikailag szemlélve a konfucianizmusnak megfelel a túlközpontosított hatalmi struktúra. Társadalmilag a konfucianiz-

mussal velejár az egymástól szigorúan elkülönített kasztok kialakulása. Megkülönböztették a „Yangban” (nemes), „Pyeongmin” (középosztály), „Sangmin vagy Nobi” (félrabszolgák) osztályát. A kasztokban elég gyakran történt változás, de a kasztok közötti viszony meghatározott, állandó volt.

A negyedik király, *Nagy Sejong* 1446-ban megkezdte egy sajátos koreai ábécé kifejlesztését, ennek a neve „Hunminchongum” volt. 28 írásjelből állt: 11 magán- és 17 mássalhangzó alkotta. Ezzel erősítette a koreaiak nemzeti öntudatát és önazonosság-érzetét a kínaiakkal szemben. Uralma alatt Korea határai (a mai Észak-Koreát is beleértve) megszilárdultak.

A japán támadás és a kínai támadások következtében a 16. század vége és a 17. század eleje között a nagy Lee-dinasztia ereje meggyengült. Mindenekelőtt a Korea és Japán közötti háborúban volt érezhető, amely hét évig tartott (1522–1529), amikor az egész ország pusztasággá változott. A Lee-dinasztia a 18. században lassan kiheverte a háború következményeit, és uralma alatt még az ipar és a mezőgazdaság fejlődése is meggyorsult. Ekkor vette át Korea Kínától egy új civilizáció felvilágosult reformeszméit.

A konfucianus társadalom merevségét a Lee-dinasztia lépésről lépésre feloldotta. A 19. században a szociális és belpolitikai egyensúly megingott, a nép a lázadások örvényébe sodródott. Ebben a fordulatot jelentő időszakban jutottak titokban Koreába katolikus misszionáriusok, s velük a nyugati civilizáció is megérkezett. Ez ellen a konfucianus tudósok úgy védekeztek, hogy külföld felé az elzárkózás politikájához folyamodtak. 1876-ban Japán, amely a „Meiji” reform óta a nyugati civilizációt importálta és állami hatalmát nagyon megszilárdította, erőszakkal megtörte a Lee-dinasztia elzárkózáspolitikáját. Kierőszakolta egy egyenlőtlen szerződés megkötését. A Lee-dinasztia megpróbált ez ellen több külföldi hatalommal érintkezésbe lépni, hogy Japánt a félszigettől távol tartsa, és a vidék hatalmi egyensúlyát helyreállítsa. A japán imperialista politika félreérthetetlenül Kína és Oroszország ellen irányult. Japán két háborúban mindkét nagyhatalmat legyőzte, és a Koreai-félszigeten a hatalmat a maga számára biztosította.

4.3.7. Japán gyarmatosítás (1910–)

1910-ben Japán bekebelezte a Koreai-félszigetet, amely a II. világháború végéig japán gyarmat maradt. Japán fegyverletétele után a győztes hatalmak bevonultak a Koreai-félszigetre. Az északi szélessége 38. fokáig a vörös hadsereg nyomult előre, és ettől délre az amerikaiak helyezkedtek el. A hidegháború alatt észak és dél nem egyesülhetett. 1948-ban az amerikai zónában választásokat tartottak, ennek nyomán megszületett a „Koreai Köztársaság”. 1950-ben Észak-Korea szovjet segítséggel megkísérelte a félszigetet egyesíteni.

A történelmi tények világosan mutatják, hogy a koreai nép a történelem okozta szenvedéseket, inséget türelemmel viselte. Korea történelmében keresztül végig érződik az idegen hatalmak ismétlődő támadása, megszállása: a Han-dinasztia inváziója az „Ó-Chosun” korszakban, vívódás az északi népekkel, mongol uralom a Koguryo idején, japán, kínai megszállás a Lee-dinasztia alatt, külföldi hatalmak beavatkozása a Lee-uralom végén, 36 éves gyarmati sors (1910–1945) és végül a koreai háború.

Jézus Krisztus evangéliumának a Lee-dinasztia alatt történet vezetése többet jelentett egyszerű ténynél. A koreai nép jóformán semmikor sem támadott meg más népeket. Inkább elszenvetde idegen hatalmak elnyomását, reménykedett a felszabadulásban, ami a nemzeti öntudatban jutott kifejezésre. Ilyen körülmények között Jézus Krisztus evangéliuma a koreai nép számára a jelenen alapult.

4.4. Honi vallások

Korea kultúratörténetének jellegzetes ismertetőjele, hogy a vezető vallás mindig egy korszaknak felel meg. A korszakváltozással változott a vezető vallás is. A sámánizmus csak Korea őstörténetében volt érezhető. A Szilla- és Koryo-korszakban a buddhizmus, a Lee-dinasztia idején a konfucianizmus volt a meghatározó. A Lee-dinasztia bukásával megszűnt a konfucianizmus vezető szerepe is. Koreában ma a meghatározó vallás szerepét a keresztyénség tölti be. Ennek eredményeként állíthatjuk, hogy Koreában nincs népvallás, amit a nép töretlenül követne. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a valláskeveredés következtében ma Koreában nincs sajátos, egységes vallás.

Szükséges szemügyre vennünk a honi vallásokat mint misszió tárgyát, mert ezek a koreai egyház misszióelméletének fontos területei. Itt szóba kerül a három fővallás: a sámánizmus, a buddhizmus és a konfucianizmus, amelyek a koreai történelem folyamán a szociális törvényességet többé-kevésbé gyakorolták.

4.4.1. A sámánizmus

Szó szerint szellemimádatot jelent: ősi vallás, amely a történelem őskorában az egész világon el volt terjedve. Nem korlátozódott csak a Koreai-félszigetre, hanem Szibériától Mongólián, Mandzsúrián át Japánban is és az urál-altaji néptörzseknél is elterjedt. Mivel ennek az ősvallásnak szilárd hitelvei nem voltak, a nép jellegzetes sajátosságai szerint alakult.

A sámánizmus uralkodott a koreai nép vallásos életében, és az idők folyamán rendszereződött. A Dangun-mítosz is a sámánizmus szülötte volt, ami arra utal, hogy ez a hitforma mélyen gyökerezett a koreaiak szellemvilágában.

A sámánizmus az első századtól a koreai életvitelen élesen körülhatárolt formát vett fel. Ekkor képződtek a törzsi közösségek. A mindenségben a sámánizmus világszemlélete szerint három térség van: felső világ, középső világ és alvilág. A felső világ az ég, ahol a magasságos isten és a jó szellemek élnek. A középső világ hasonlít a földi világhoz, ahol az ember és az élőlények vannak. Az alvilág a pokol, a gonosz szellemek részére van. Tanításuk szerint aki a halál által a középvilágot elhagyta, vagy az égbe, vagy a pokolba kerül. Néhány vallási fogalmat, mint például az „odaát” (túl), vagy „égi császár”, a sámánizmus alkotott, s azt a buddhizmus terjedése folyamatában a félszigeten a maga számára alkalmazta.

A sámánizmus eredetileg panteisztikus. Van a legfőbb isten, aki a földön túli világot kormányozza. A kifejezés: „egy az égben” ennek az eszmevilágnak felel meg. Ennek kettős jelentése van: először jelöl egy szellemi lényt az égben, aki egyben a mindenség ura, másodsor azt az urat jelöli, aki az egyedüli úr. A koreai buddhizmus és konfucianizmus a sámáni istenfelfogást átvette. A koreai isten név, amely a koreai

keresztyénségben használatos, ugyanonnan származik. A sámánizmusban az az elképzelés uralkodott, hogy egy különös személy rendkívüli képességekkel rendelkezik: a jó, illetve a gonosz szellemekkel érintkezésbe léphet. Itt mindenekelőtt női szellemi lények játszottak szerepet. A sámán lelki erejével képes volt a rossz szellemeket elűzni.

A sámánok munkájához tartoztak a csillagióslások, jövendölések és álomfejtések.

A sámánizmus befolyással volt a koreai nemzeti jellem kialakulására az egész koreai történelem folyamán. Ebben a hitterben tisztelték a természetet, hősöket, szellemeket, démonokat stb. Ezáltal az emberek nem világosodtak fel, hanem félelembe és alázatba sodródtak. A koreai nép ennek következtében babonássá lett. A sámánizmusnak nem volt fejlett hittana. Ezért keveredett össze könnyen más vallásokkal. Így szinkretisztikus elemeit nem lehet letagadni. A konfucianizmus és a buddhizmus átvette a sámánizmus szemléletmódját. *A sámáni befolyás a koreai keresztyénségben is érezhető.* A koreai vallások mindig harcban álltak a sámánizmussal, hogy életben maradhassanak. Másrészt azonban jó talajt készítettek az idegen vallások könnyű elfogadására.

4.4.2. A buddhizmus

Ez volt tulajdonképpen az első idegen vallás. A három királyság idején egy kínai szerzetes, *Sundo* által került Koguryóba Kr. u. 372-ben. Paekjében 384-ben terjedt el. Szillában pedig 472-ben vert gyökeret. Ez a vallás a hatodik században ismét egy szerzetes által Paekjéből Japánba is áterjedt. A buddhizmus kb. 1500 év alatt terjedt el a félszigeten, és lett népszerű vallássá.

A buddhista vallást Buddha alapította (Kr. e. 463–383). A név jelentése: „megvilágosított”. Szerinte minden ember „buddha” lehet, de csak szigorú gyakorlat és kitartó igyekezet által. Az élet és halál, valamint a lét és az elmúlás közötti folyamatok mind a szenvedés alá vannak rendelve. Az emberek megváltása azt jelenti, hogy az ember kiszakad ebből a láncból, és bejut a nirvánába, ahol nincs többé szenvedés. A buddhizmus célja felismerni ezt az igazságot, és végül olyanná lenni, mint Buddha. A buddhizmus tudja a létező létét a mulandóságnak alárendelni. Nincs abszolút igazság, sem önmegvilágosulás. Tanítása szerint az ember a lélek-vándorlás által tovább él. Az embernek jót kell cselekednie, mert a halál után újból a világra jön. Az idő végén az ember az égi világba jut.

A három királyság idején a buddhizmus befolyásolta a szellemi kultúra minden életterét. A hittartalom megváltozott az ősbuddhizmussal szemben Indiában és Kínában. Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy az ilyen változások egy nép lelki erősségét bizonyítják. *Wonhyo* buddhista szerzetes, aki a Szilla-dinasztia korában a vallási körökben vezető szerepet játszott, a buddhista világ felépítését a Lee-dinasztia számára végezte. Ebben a folyamatban formálódott ki a buddhista gondolatvilág. A Koryo-dinasztia idején jelent meg a buddhizmus államvallásként, mert nagyon gyorsan fejlődött és jó szellemi alapot nyújtott. Kis idő múlva azonban a politikához kapcsolódott, és hanyatlani kezdett. Később a buddhizmus babonás formalizmusba zárkozott.

A Lee-dinasztia korában a konfucianizmus követői vették át a hatalmat. A buddhizmus, amelynek szellemi ereje megsemmisült, a Lee-dinasztia uralmának időszakában elnyo-

másban volt. A buddhizmus helyzete egyre romlott, úgyhogy lakatlan hegyek között kellett meghúzódnia. A buddhizmus kedvezőtlen valláspolitikája miatt üldözötté vált.

A buddhista vallás, amely 1500 éven át vezető szerepet játszott, és Wonhyo szerzetes által határozott formát nyert, céljaul a kibékítő egységet tűzte ki. Hittan volt az emberi valóság megismerésére, másként szólva „az egésznek egy szív által való megtisztítása”. Ez a remény Koreában egy össz-megváltás vízióját, eszméjét hagyta. Miközben a buddhizmus a Koryo- és Lee-dinasztiák alatt uralkodó vallássá lett, szinkretisztikus vonásokat szerzett. A buddhizmus sajátossága, amely a sámánizmus talajából nőtt ki, valóságyszerető haszonelvűségként mutatkozott be. Az, hogy a Szilla időszak hatalomgyakorlásában részt vett, és a haza védelmét propagálta, megfelelő végkövetkeztetés volt. Itt lettek láthatóvá a koreai buddhizmus hanyatlásának jelei, amelyek *Yoo Dongsik* professzor szerint a következő módon jellemezhetők: „A buddhizmus megpróbálta Koreában az egységet megvalósítani és az igazi emberiséget megmenteni. Mint szinkretizmus a valósághoz alkalmazkodó haszonelvűséggé változott.”

4.4.3. A konfucianizmus

A konfucianizmus erkölcsi és államfilozófiai gondolatai Konfuciusra vezethetők vissza, aki Kr. e. 552–479 között élt. Átfogó tanítás ez a közösségi, társadalmi élet gyakorlására. A konfucianizmus kb. egy időben került a Koreai-félszigetre a buddhizmussal. 372-ben Koryóban ilyen célzattal szerveztek egy tanító iskolát. Kr. e. 285-ben Paekje a tudós *Wangin* Japánba küldte, hogy ott Konfuciusnak a *Beszédek könyvét* és ezer kínai írásjelet megtanuljon. Szilla Kr. u. 682-ben átvette a konfucianizmust, és egy nemzeti iskolát alapított. A konfucianizmus hat könyvre épül, amelyek gondolatvilágát különböző módon és stílusban írják le.

A két legfontosabb Konfucius által írt mű a *Dalok könyve* és az *Irodalom*, amelyek egyben a legrégebb könyvek is. A *Dalok* könyve régi dalok gyűjteménye. Az *Irodalom* a régi uralkodók építő, bölcs mondásait tartalmazza. A királyi intelmek és népdalok nyomán jelölte ki Konfucius az emberiség útját.

Fő gondolatai az igazságra és nemességre irányulnak, amelynek középpontjában a kegyesség áll.

A háromkirályság idején a konfucianizmus foglalkozott írással, irodalmi képzéssel, értékekkel és erkölccsel. A kínai írást éppen akkor kezdték használni hivatalos- és magánügyben egyaránt.

Kéziratok, költői művek leírásai kivétel nélkül kínai írásjelekkel történtek.

A Szilla- és a Koryo-dinasztiák korában a buddhizmus volt az uralkodó vallás, a konfucianizmust kevésbé becsülték. Először *Chungryul* (1274–1308) király után Koryóból indult el diadalútjára a konfucianizmus. A buddhizmus, amely hosszú időn át a nép életére nézve meghatározó jellegű volt, a Koryo-dinasztia bukásával elveszítette vezető szerepét. Csak néhány fanatikus tartott ki a hanyatló buddhizmus mellett. Az új dinasztia és annak népe új szellemi vezéreszmét várt. Ez meg is jelent a konfucianizmusban.

A konfucianizmus lett a Lee-dinasztia államalapítási eszméje és államigazgatásának alapelve. Átvette az uralmat a szellemi élet minden területén, a tudomány, a régi költészet, udvarias magatartás, természetfilozófia terén egyaránt. A tör-

ténelem folyamán a konfucianizmus mélyen behatolt a nemzet lelkébe, és a nemzet jellemalkotó elemévé lett. Másrészt ez az értékrendszer a nép között feszültséget teremtett és szektásodást idézett elő, mert a konfucianizmusban – lényegéből kifolyólag – van ilyen tényező. *Hyun Sangyun* könyvében, *A koreai konfucianizmus történetében* írja, hogy a konfucianusi gondolatvilágban elkülönül az erényember az énebertől. A konfucianizmus a társadalomban csak a művelteknél érvényesítette egyeduralmát. Ez az ideológia kényszerítette a népet engedelmességre és arra, hogy babonáságban éljen. Ennek eredménye lett a társadalmi stagnálás.

Másfelől a konfucianizmus a népnek egy meghatározott gondolatvilágot adott, amely elősegítette a keresztyénség megértését. Példaként említhetjük az „Ég” és „Magasságos személy” fogalmakat. Néhány sajátos meghatározás, mint az erkölcs, nemesség, igazság a konfucianizmusban jó alapul szolgált a keresztyén gondolatok felfogására. Ebben az összefüggésben nagy jelentőségű, hogy először a konfucianus tudósok fogadták el az evangéliumot.

Ennyiben van értelme a három nagy vallás ismertetésének az üdvtörténet előtt. Koreának mint missziói munkaterületnek ilyen ismerete szolgál háttérül a következő fejezetnek. *(Folytatjuk)*

Felhasznált irodalom

- 1 *100 years of Korean churches' growth.* (Seoul: The Christian Literature Press, 1986)
- 2 Ahn, Jae-Eun, *A misszió elméletének fejlődése a koreai református egyházban.* (Komárom: Calvin J. Teológiai Akadémia Komárom, 2000).
- 3 *Aspects of Korean civilization 2.* (Budapest: Eötvös Loránd Tudományegyetem, 2004).
- 4 Chung, Jun ki, *A short history of University Bible Fellowship.* (Korea: Gospel Culture Publishing, 1992).
- 5 *The history and culture of buddhism in Korea.* (Seoul: Dongguk University Press, 1993).
- 6 Huntley, Martha, *Caring, growing, changing. A history of the protestant mission in Korea.* (Seoul, 1985).
- 7 Kim, Duk-Whang, *A History of Religion in Korea.* (Seoul: Daeji Moonhwa-sa, 1997).
- 8 Kim, John, *An evaluation of discipleship training in the campus mission.* (Oral Robert University, 2004). 5. 1.
- 9 Lee, Josua, *UBF kezdeti tagjainak evangéliumi szellemisége és missziós lelkiülete.* (Korea, 1994).
- 10 Nyári Zoltán, *Valóban feltámadt.* Szakdolgozat. (Budapest, BTA, 2004).
- 11 *A prédikáció története a koreai egyházban.* (Budapest: Kálvin Kiadó, 2002).
- 12 Tóth Zsuzsa, *A Budapesti Református Egyetemi és Főiskolai Gyülekezet missziói munkájának előmozdítása az egyetemi és főiskolai társadalomban.*
- 13 www.koreabaptist.net